

ANI PÁREM VOLŮ

Miroslava Dvořáková

Plevel vytrhat, škodnou zabít.

megasérie Metaprostor

ANI PÁREM
VOLŮ...

Miroslava Dvořáková

*„Když na tebe nakydají kupku hnoje, přemýšlej, nad kterým
záhonem ho setřeseš.“*

Archen

STATEK V KONODII

Z tymiánové stráně se neslo cinkání zvonců, ze střechy se ozývalo hurování holubů. Chladným povětrím čpavě zavanul kravský hnůj.

Zachariáš ospale zamžoural. Ležel v seně nad maštalí a pichlavé stvoly ho svědily za krkem. Chvilí trvalo, než si vzpomněl, jak se sem dostal. Jasně! Včera byla neděle. Odpoledne přijela dohazovačka Beáta. Dědeček ji usadil do parádního pokoje, nechal přinést bábovku a pak tam dostrkal Zacha. Zach chvíli způsobně seděl a poslouchal, jak dohazovačka vychvaluje jednu nevěstu za druhou, ale pak mu došla trpělivost a utekl. Skočil na koně a odjel do lesa. Vrátil se až se smrákáním. Aby se vyhnul výčitkám, nešel ani k večeri. Vylezl sem nahoru, a spokojeně tu přečkal noc.

Teď je ráno a honci ženou krávy na pastvu. Nezbude, než slézt dolů a postavit se dědovu hněvu čelem. Zach se necítil provinile, protože on si tu ženitbu nevymyslel. To dědeček. *Vybereš si zdravé čisté děvče, se kterým založíš rodinu...*

Ani ve snu! Zach mu to řekl rovnou, že do chomoutu ho nedostane. U Alveniných zubů! Je mu sotva sedmnáct! Celý život si linkovat nenechá. Jenže děda to dělá stejně: *Jednou statek zdědíš. Budeš mít na krku zodpovědnost za lidi, za zvířata, za půdu. Musíš se naučit ho vést.*

Nechci být sedlákem, odpovídal obvykle Zach. Snažil se dědu přesvědčit, že odmítá do nekonečna skákat kolem dobytka a přerývat hlínu.

A co chceš, to víš? popichoval vnuka Ezechiel.

Na to Zachariáš odpověď neměl. Zatím. Vlastně dědečkovi záviděl, protože on to vždycky věděl přesně. Ezechiel byl dokonalý ve všem, co dělal. Nikdo nevěděl lépe, která půda je vhodnější pro pšenici a která pro mrkev. Věděl, kdy je čas osévat, kdy hnojit, kdy sklízet. Které kusy dobytka vybrat k plemenitbě, které k porážce. Uměl rozdělit mezi lidi práci, elegantně řešil sváry, zkrátka hospodář, jak má být. Nikoho by ani nenapadlo, že Ezechiel se sedlákem nenarodil. Pocházel z malé tvrze v Hurtonském pomezí. V službách lennímu pánovi se dostal ke dvoru královny Priony za Šeré moře. Po letech udělal kariéru v armádě a stal se generálem královnina vojska. Vysloužil si tituly a statky, založil rodinu. Byl by tam spokojeně žil dodnes se ženou, syny a vnoučaty, kdyby královna nepřišla o rozum a nevehnala zemi do další války. Zatímco zuby skřípající Ezechiel v čele armády táhnul k hranicím, vypuklo v sídelním městě povstání. Vzbouřenci zabíjeli všechny aristokraty s bývalou královnou spojené včetně Ezechielovy ženy, synů, snach a vnoučat. Ezechielovi vzkázali, aby se i s vojskem vrátil a podrobil, jinak že zabijí i jeho posledního nejmladšího vnuka. Generál poslechl, protože život toho dítěte mu byl cennější, než všechna moc a sláva. Cennější než řízení po pomstě. Jak jen to bylo možné, sbalil vnuka a zlato, co měl schované na zlé časy, a vyrazil domů. *Po čtyřiceti letech v cizině jsem se vracel s jediným vnoučetem a jediným mečem. Ale pořád jsem byl vděčný, že mám aspoň to,* říkával Zachovi mnohokrát Ezechiel. Koupil statek a začal hospodařit. Postupně rozšiřoval výměru, pořizoval další dobytek a zveleboval, co se dalo. Přestože ho kvůli tomu prostí lidé měli za podivína, nakupoval

i knihy a obrazy. Učil Zacha nejen číst a počítat do sta, ale i geometrii, alchymii a teologii, rétoriku, zoologii a botaniku, finančnictví a agrotechniku, základy stavebnictví, vojenskou taktiku i hudební teorii. Žili spolu na tomto statku, co Zachariáš pamatoval. Od jara do podzimu řídili práce na poli a ve stájích, přes zimu četli a studovali. Možná právě to studium knih z dědečkovy bohatě zásobené knihovny způsobilo, že Zach o statek nestál. Ve světě je přece tolik věcí, které stojí za to poznat! Chtěl vidět Leberriionské růžové pláže, Horu ozvěn na Ostrově Můr, Knihovnu askety Jirocha, Šustivý pískopád ve Vindiboně...

Cítil se trapně, protože zatím ani jednou nepřekročil hranice okresu. Děda ho zatvrzele odmítal pouštět kamkoliv samotného. *Svět je plný nebezpečí! Hrůza číhá na každém rohu! Všechny syny jsem ztratil, a tebe si vzít nenechám! A vůbec. Jsi na takové harcování moc mladý!* Tak a podobně Ezechiel zdůvodňoval, proč by se měl Zach držet rodné hroudy.

Nic by se nestalo, kdyby děda svěřil na pár týdnů hospodářství šafáři a vzal Zacha alespoň do hlavního města. Ale Ezechiel vždycky říkal, že všechno důležité přijde za ním. Nebyl daleko od pravdy. Jejich statek ležící poblíž obchodní stezky je vítaným cílem cestovatelů. Zajíždějí sem kupci, formani, podomní šmelináři, léčitelé i komedianti. Často zůstávají na noc a děda s nimi klábosí. Už od mala je Zach rád poslouchal. Vydržel tak dlouho, než ho dědeček zahnal do postele. Ale Zach si místo spánku potají zapálil svíčku, listoval ve slovnících a mapách, aby si zařadil to, co slyšel, do souvislostí. Čím byl starší, tím víc toužil se podívat „ven“ osobně. Jen co bude po

sklizni, odjede, i kdyby se děda na hlavu postavil. Samozřejmě, že se po čase vrátí. Nikdy by nenechal dědu umřít samotného. Ale zatím je Ezechiel plný síly, což dává naději na dobrých deset let toulání. A teprve potom se možná ožení.

Dokázal si to představit, protože navzdory dědečkovým intrikám si nevěstu už vybral. Vezme si jediné Veronu, a žádnou jinou. Verona pracuje pro dědovu přítelkyni, Alenu Petrželákovou, majitelku statku ve Višňové Lhotě. Teta Petrželáková obhospodařuje rozlehlé višňové sady. Ve velkém vyrábí likéry, rosoly, marmelády a další dobroty, které pravidelně dováží zákazníkům do hlavního města. Je to pěkná zralá a výřečná ženská. S Ezechielem se znají odnepaměti. Když byl Zach malý, vozívala mu kandované višně a bonbóny. Vždycky spolu pěkně povečeřeli, přičemž se teta Zacha vyptávala, co nového se naučil, zkoušela ho z aritmetiky nebo z historie. Potom teta s dědou poslali Zacha spát, aby měli klid na soukromé rozhovory v parádním pokoji. Od přirozenosti zvědavý Zach je jednou špehoval, aby se dozvěděl, co tak důležitého řeší. Zklamalo ho, když zjistil, že jim nerozumí. Mnohem později se dědy zeptal, jakou řečí s tetou mluví. Dostal vynadáno, že nemá poslouchat za dveřmi. Následně děda neochotně dodal, že takovým jazykem se hovoří na plodinové burze v Inidei, a že není zapotřebí se s tím zatěžovat. Zachovi se to nějak nezdálo, protože jindy ho děda naopak nutil, aby se zajímal o všechno.

Asi před rokem se Zach vracel z pastvin. Byl parný letní večer. Už se smrákalo, z otevřených oken čeledníku se ozývalo cinkání nádobí. Vedl koně do maštale, aby ho odsedlal a ustájil. Na dvoře uviděl známý těžký vůz s plátěnou korbou patřící vdově Petrželákové.

Kolem páru mohutných černých valachů, kteří Zacha odjakživa zneklidňovali, se točila neznámá drobná osůbka. Zach si vzpomněl, že selka minule prohodila, že se její starý kočí stěhuje na výminek a ona že musí sehnat nového. Zach by byl čekal, že vdova zaměstná statného chlapa, a ne takovou sušinku. Ale jak tu osobu dále pozoroval, musel uznat, že si při vypřahání počíná šikovně. Stačilo sledovat, jak mohutní vraníci něžně frkají a otírají se novému kočímu chřípím o ramena a hned bylo jasné, že selka vybrala dobře. Teprve, když ta osoba kolem Zacha s prvním valachem prošla, zjistil, že je to holka. Byla oblečená v hrubé našasené košili a úzkých soukenných kalhotách, obutá ve vysokých holínkách. V šeru její tvář zářila jak měsíc na nebi a oči jí svítily jako okuje z kovářovy výhně. Její pleť voněla jako prádlo vybělené na tymiánové stráni. Vlasy měla spletené v pevném copu, ale Zach by se byl vsadil, že jsou jemné jak pampeliškové chmýří.

Stál tam jak rýč a hleděl, než jeho kůň nespokojeně zařehotal. Zavedl Kaštánka do stání a rychle se o něj postaral. Potom se příkradl k boxům určeným pro cizí koně a zamaskovaný sloupy sledoval, jak cizinka sype vraníkům do žlabů ječmen a nalévá jim vodu. Všimla si ho. Šibalsky se usmála a křikla, jestli má něco na nose, že na ni tak civí. Něco ze sebe vykoktal a ona mu řekla, ať to raději napíše, ona že si to později přečte. Tím tomu dala korunu, protože děvčata v Konodii běžně číst neumějí. Dali se do řeči. Zach se nestačil divit. Byla úplně jiná než ty rozpustilé holky z čeledníku, které mu po nocích lezly oknem do pokoje. A byla absolutně odlišná od

upejpavých kupeckých slečinek, které se na statku zastavovaly v doprovodu otců a matek cestou do hlavního města.

Nejdřív se bavili o koních. O chovu a plemenitbě, o potížích s kopyty, o složení masti na zanícené spěnky. Plynule přešli k postrojům, dostali se ke konstrukci nákladních vozů a k materiálům, kterými lze konstrukci odlehčit. Aniž by to Zach vědomě zaznamenal, přesunuli se při tom povídání do kuchyně. Jako ve snách snědli večeři, kterou jim Gréta předložila a pak se vytratili do bylinkové zahrady a mluvili a mluvili. Společně si dělali legraci z Ezechiela a Petrželákové. Spekulovali, o čem ti dva tak zaníceně diskutují. Verona Zacha fascinovala jako nikdo jiný. Okouzlení bylo asi vzájemné. Bez toho, aby to nějak komentovali, spolu odešli do Zachova pokoje a skončili v posteli. A zase to bylo úplně jiné než všechno, co Zach doposud zažil. Ráno mu dala pusy a odjela se slibem, že se uvidí příště.

Další týdný Zach chodil jako tělo bez duše a čelil dědovým jízlivým poznámkám. Na statku plném klevetivých ženských se jeho epizoda s krásnou cizinkou, pochopitelně, rychle roznesla. A dědeček, jindy naprosto netečný k vnukovým milostným avantýrám, spustil poprask: *Ta holka je chodící průšvih! Nechci, aby ses s ní scházel!* Zach chtěl vědět, co dědovi na Veroně tak vadí, když jeho dobrá kamarádka Petrželáková je s ní zjevně spokojená. Děda mu nevrle vysvětlil, že *Aly to děvče* zaměstnala jen proto, že jde o dceru jejího náhle zchudlého, velice vzdáleného, příbuzného. *Možná je dobrá ke koním, ale pro tebe je naprosto nevhodná!* burácel Ezechiel. *Je mnohem starší než ty, dodal kousavě. Vypadá jako neviňátko, ale je protřelá světem a určitým*

způsobem... poznamenaná. Nemáš zapotřebí brát poškozené zboží, Zachu! Nejenže nemáš, ty o tom vůbec nesmíš uvažovat! Jestli se mi ještě jednou donese, že se s ní scházíš, přísahám, že se postarám, aby ji Alena vyhodila!

Zacha ani nenapadlo, aby Ezechiela poslechl. Za měsíc vezla Petrželáková náklad kandovaných višní do přístavu Lavadosu a zastavila se na statku na noc. Verona přijela s ní. Jen co bylo po večeři a děda s Petrželákovou se zavřeli do parádního pokoje, vykradl se Zach z panského domu a našel si Veronu v čeledníku. Přijala ho s otevřenou náručí, chovala se, jako kdyby se jí po Zachovi stýskalo stejně jako jemu po ní. O dědově nevráživosti už věděla, ale brala ji s nadhledem. *Nikdo o nás neví a nikomu neubližujeme.*

Tak se dál tajně scházeli. Pokaždé, když Verona s koňmi jela kolem. Milovali se, diskutovali a bylo jim spolu dobře. Když mluvila, nemlátila prázdnou slámu. Její názory a postřehy Zacha vyváděly z míry. Měl nutkání dozvědět se o ní víc, ale ona pokaždé, když se jí zeptal na něco osobního, odvedla pozornost jinam. Když byl neodbytný, naznačila, že její minulost je neveselá a že ji ty vzpomínky bolí. Od té doby se neptal.

Předposledně si vylezli na střechu kovárny a dívali se na hvězdy. Verona na ně ukazovala a hlásila jejich jména. Zach se jí smál, protože termíny, které používala, vůbec nesouhlasily s názvy z učebnic. Ohradila se, že si to nevymyslela. Dokonce tvrdila tentýž nesmysl, jaký jednou pronesl dědeček, a sice že hvězdy jsou stejné světy jako je tento. Zach vrtěl hlavou a odkazoval se na akademické autority. *Profesoři z Konodijské univerzity tvrdí, že hvězdy na nebeskou báň*

pověsila nejvyšší bohyně Alvena, aby smrtelníci v noci viděli na cestu. Ale Verona se jen šklebila a trvala na svém. Hvězdy jsou světy. Vypadají malé, protože jsou strašně moc daleko. Smrtelníci se na ně jen dívají, zatímco bohové a bésové létají z jedné na druhou.

Když selka s Veronou přijely posledně, měl dědeček plno práce s degustací dozrálých sýrů. Rozšafná Petrželáková nedala jinak, než že mu s tím pomůže. Zabydleli se v sýrárně, ochutnávali jeden bochník za druhým a zapíjeli to nejlepším červeným vínem z dědova sklepa. Zach počkal, až se čeled' odebrala do hajan a pak si Veronu v čeledníku našel. Vzal ji k lesnímu jezeru. Oznamil jí, že se s ní, přibližně tak za deset let, ožení. Udělá to hned poté, co se vrátí ze světa. Tak aby s tím počítala a už si nikoho jiného nehledala. Rozesmála se. Řekla mu, že je neomalenec a že ho nechce ani teď, ani za deset, ba ani za tisíc let.

Cítil se uraženě, protože s ním jednala jako s miminem. Když si toho všimla, něžně ho políbila, snad aby to prohlášení zmírnila. Z lesa se vrátili až nad ránem. Málem vletěli do rány Grétě, která šla ke studni pro vodu. Bylo pozdě se vracet do čeledníku, protože by je všichni viděli. Nezbyvalo než počkat, až největší ranní frmol pomine. Ukryli se do maštale a vylezli na půdu. Přesně sem.

Zach se zvedl na loktech a smutně se kolem sebe rozhlédl. Od toho dne uplynul sotva týden. Vzpomněl si, jak společně tajili dech, zatímco dole pacholci poklízeli. Aby nějak vyplnil rozpačité ticho, sáhl tehdy na trám pro knihu legend a podal ji Veroně. Vykulila oči, přejela bříšky prstů po nápisech vyražených v tlusté kůži. Položila si knihu na kolena a otevřela ji. Zach očekával, že se začne vztekat, až

zjistí, že písmo nedokáže rozluštit. Ale to se nestalo. V poklidu si listovala, brouzdala pohledem po řádcích a usmívala se, jako kdyby naprosto přesně věděla, co se tam píše. Radostně nadskočila, když nalistovala stránku s obrázkem dvojice bojujících okřídlených bohů. Potom na sobě ucítila pátravý Zachův pohled. Rychle knihu zaklapla a podala mu ji zpět.

Měl milion otázek, ale museli zůstat zticha. Právě v té době pacholci dole v stáji skončili a odešli. Zach a Verona museli využít příležitosti a proklouznout každý tam, kde měli být. Zakrátko Petrželáková zavelela zapřahat. Zach se nemohl dočkat, až se s Veronou uvidí příště, protože si s ní o té knize potřeboval promluvit.

Ze dvora se ozval psí štěkot. To Zachovi připomnělo, že je čas se odtud pohnout. Obul si boty, vyškrábal se na nohy, natáhl ruku na trám, aby si knihu podal. Měl v plánu ukrýt ji ve svém pokoji, aby pro ni nemusel chodit sem, až Verona zase přijede.

Nahmatal jen vzduch. Postavil se na špičky a důkladně osahal celou horní plochu trámu. Nic. Přitom si pamatoval, že poté, co mu Verona knihu podala, ji nahoru na trám vrátil. Špičkou boty kopal do hromady sena pod trámem s předpokladem, že tam kniha spadla, ale nic nenašel. Cítil, jak se mu začíná vařit v žilách krev. To snad není možné! Že by si tu knihu někdo odnesl? Jediný, kdo o ní věděl, byla Verona.

Dole vrzla vrátka, zaduněly rázné kroky. „Zachu? Víím, že tam jsi! Pojď dolů!“

Zach strnul. Doufal, že dědu nenapadne použít žebřík.

„O tom včerejšku ji promluvíme, ale teď máme práci,“ pokračoval poněkud jízlivým tónem dědeček. „Přijel kovář na ty paznehty. Chci, abys u toho byl. Najdeš nás u kovářny!“ Načež Ezechiel s brbláním odkráčel a dole se rozhostilo ticho.

Zachariáš se spustil po žebříku dolů. Pokropil podestýlku, protáhl se uličkou mezi koňskými boxy do sedlářny a odtud pokračoval do komory napěchované zásobami do kuchyně. Napil se přímo ze džbánu brusinkového moštu, ukradl z mísy šest vdolků a zamířil chladnou chodbou do dvora.

Pacholci přiváděli mladé kusy z kravína a zvedali jim nohy, aby jim kovář – paznehtář mohl ostrým nožem ostrouhat přerostenou rohovinu. Ezechiel stál s rukama založenýma na prsou a mračil se. Krasavec mu ležel u nohou a s vyplazeným jazykem sledoval každý pohyb. Jakmile pes Zacha viděl přicházet, nadšeně štěkl. Ezechiel jen naježil obočí, ale zůstal zticha. Zachariáš se rychle zapojil. Pomáhal s přidržováním neklidných dobytčat, odváděl je zpět do stání a přivazoval. Držel a podával, co bylo třeba.

Když bylo hotovo, slunce už začínalo pořádně pálit. Ezechiel pozval kováře a jeho pomocníky na svačinu. Seděli na dvoře u stolu ve stínu zlatého kaštanu, pojídali plněné paštičky a zapíjeli je vychlazeným pivem. Řeč se vedla o zvýšení výkupních cen dobytka a osiva vzhledem k vývoji války s Hurtonií, mluvilo se o počasí, o úrodě. Nuda jako vždy, dokud kovář nezačal o práci pro vojenskou

posádku na tvrzi hraběte Renka. Dědeček nového hraběte neměl rád. Vynořil se kdoví odkud a po smrti bezdětného příbuzného zdědil tvrz i pozemky. Jen co se zabydlel, začal objíždět sousedy a diktovat, jaký podíl z úrody mají odevzdat. Nedělal rozdíly mezi statky poddanskými a svobodnými, bral šmahem všechny, co byly v oblasti, kterou měl podle královského výnosu jako hrabě spravovat. Navštívil i Ezechiela a pokusil se s ním jednat jako s poddaným. Hospodář mu dal tvrdě najevo, že ho respektuje jako vykonavatele králova práva, ale nic víc, protože tento statek žádné manské závazky nikdy neměl, ani mít nebude. Pak hraběte vyhnal. Bylo jasné, že Renek to Ezechielovi nezapomene.

„Kapitán Vrus se na tebe už ptal,“ řekl kovář s pohledem upřeným na Zacha. „Říkal, že potáhnete rovnou do Hurtonie. Uvidíš kus světa a možná i samotného krále.“

Zachariáš se pod tíhou zvědavých pohledů ošil. O vojenském řemesle nikdy neuvažoval. Když měl kuchaře podříznout slepici, dělal to s krajním odporem.

Ezechiel se zamračil. „Daně do královny pokladny jsem odvedl a hraběti nic nedlužím.“ Opovržení v jeho hlase bylo silné, jako led na rybníce v nekrutějším mraze. „Ať si kapitán shání rekruty jinde.“

Kovář se na lavici zaraženě narovnal, jeho pomocníci zašoupali nohama. „Ach tak,“ zabručel. „K vám se ta novina ještě nedonesla. Vydali nový výnos. Válka v Hurtonii trvá příliš dlouho. V bitvě u Křičících pramenů ztratil král hodně mužů. Poslal depeši, ve které žádá další posily. Místodržící zrušil selské svobody. Budou brát všechny, hlava nehlava.“

Krátce před polednem kovářova bryčka zmizela za zákrutem cesty. Hospodář s vnukem za nimi zavřeli bránu a vraceli ke stavení. Ezechiel ukázal na lavičku stíněnou platany, na které si děvečky o večerech vyměňovaly klevety. Zach v očekávání obvyklé „chlapské“ promluvy zakouel očima.

Posadili se. Ezechiel uchopil Zacha za předloktí a řekl: „Doufám, že tě ani nenapadlo o tom uvažovat.“ Jeho hlas zlověstně duněl, prsty bolestivě drtil Zachovu paži. „Ty nikomu poskoka dělat nebudeš.“

„Ale co tady?“ odsekl v náhlém popudu Zach. Ne proto, že by k vojsku opravdu chtěl, ale protože ho štvalo to věčné dědovo poroučení. „Jestli mám do smrti přebírat řepný chrást, chci aspoň vědět, že jinde to není lepší. Je mi sedmnáct! Kdykoliv jsem se chtěl podívat dál než do Vidlové Paky, okamžitě jsi měl tisíc důvodů, proč mě tu udržet.“

Ezechielova tvář se smutně stáhla. „Přišel jsem o tři syny včetně tvého otce. O tebe se připravit nenechám. Život sedláka není tak špatný. V ničem ti přece nebráním. Můžeš šlechtit koně, prohánět ženské, jezdit s Krasavcem na lov. Oženíš se, založíš rodinu...“

„Nejsem plemenný hřebec,“ naježil se Zach. „Co kdyby ses oženil ty sám? S Petrželákovou vrkáte, jak holubi na střeše. Je to krásná ženská. Kdyby se mi nezdála trochu podezřelá, klidně tě nechám, aby ses o ni ucházel.“ Uvědomoval si, že je drzý, ale děda ho od malička vedl k upřímnosti.

Ezechiel vykulil oči. „Jak to, sakra, myslíš, podezřelá? “

Zach pokrčil rameny. „Jezdí k nám už léta. Vozí dárečky z Višňové Lhoty, vypráví o vaření marmelád a výrobě višňové pálenky. Je ale divné, že my u ní nebyli ani jednou. Ten její statek jsem v mapách nenašel. Jednou prohodila, že její višňové sady se táhnou podél řeky Divěny, jindy řekla, že jsou v Lotrovském údolí. Je zvláštní, že řeka Divěna Lotrovským údolím vůbec neprotéká. Její koně by měli vypadat unaveně po dlouhé jízdě, a přece jsou jak ze škatulky. A vůbec jsou poněkud... divní. Jejich oči mají nezvyklou barvu a ve tmě svítí.“ Zach si povzdechl. „A takových podivností jsem zaznamenal mnohem víc, dědečku. Kdysi jsem kladl otázky a chtěl vysvětlení, ale tys mě vždycky odbyl. Tak už se neptám, ale vím, že je toho hodně, co mi neříkáš. Máš pro mě jenom zákazy a příkazy a nikdy žádná vysvětlení. Už nebudu jak blbá ovce. Je čas, abych odešel.“

Ezechiel se otočil tak, aby na sebe lépe viděli. Ostré sluneční paprsky se prodíraly skrze husté koruny platanů a kreslily po dědově tváři zlatými záblesky. Možná proto se jeho jantarově zbarvené oči zdály jasnější a jeho pleť vypadala hladší. „Nezáleží na tom, co chceš, ale co můžeš!“ zasípal a potřásl hlavou. „Jedině tady jsi v bezpečí.“

„Děláš, jako kdyby na mě venku čekali hladoví draci,“ vyprskl pobaveně Zach. „Počítej s tím, že po sklizni vyrazím na zkušenou. Umím to s koňmi i s dobytkem. Nějak se užívím.“

„Na to zapomeň!“ křikl rozzuřeně Ezechiel. Jeho oči zlatě zaplály. „Kdybys přešel hranice okresu, ohrozilo by to tvůj život.“

Kdyby se děda tolik nemračil, Zach by se rozesmál. „Jak se tento okres liší od ostatních? To přece nemůžeš myslet vážně!“ Zkoumavě se na dědu podíval. Že by na něj doléhalo stáří a jeho rozum se zamlžoval? U některých starých lidí se to stává. Ale Ezechiel? Zach vždycky koutkem myslí „věděl“, že je Ezechiel jiný než ostatní. Příčinu viděl v jeho zámořské vojenské kariéře. Děda byl osobním aktérem mnoha masakrů a krveprolití. Mluvil o tom jen zřídka, ale netajil se s tím, a hlavně se nesnažil malovat svou minulost na růžovo. Přiznal, že ty hrůzy a utrpení nejen viděl, ale taky je způsoboval. Zach z toho usoudil, že něco takového jednoho poznamená, dokonce i pokrotí. Ale nikdy by se neodvážil to vyslovit nahlas. Ono se dost těžko říká nahlas: *Můj milovaný dědeček je tak trochu blázen...*

„Dědečku? Cítíš se dobře?“

Nezdálo se, že by ho Ezechiel slyšel. Zíral do prázdna a jeho ústa křivila trpká brázda. „Máš asi pocit, že jsem přišel o rozum, že?“ zabručel. „Tak dobrá. Uznávám, že jsou věci, o kterých ti neříkám. Prostě na ně nejsi dostatečně... zralý. Slibuju, že přijde čas, kdy ti všechno povím a kdy pochopíš, proč jsem tě tak úporně držel tady v údolí.“

„Ale já si připadám zralý až dost!“ nadskočil Zach. „Nebudu tu čekat jak pecka, až se ti uráčí mi to všechno zdůvodnit!“

Ezechiel se prudce narovnal a zahřimal: „Ty hloupý, hloupý kluku! Kdybys jen překročil hranice našeho okresu, příítí se na nás pohroma, jakou si vůbec nedokážeš představit.“

Zachariáš se v rozpacích otrásl. Celé tělo ho svědilo, měl pocit, že je mu kůže těsná. Horečnatě se snažil to absurdní zdůvodnění

vysvětlit. Napadlo jej, že se děda třeba obává nějakého mstitele ze starých vojenských dob. Ale to by jen dokladovalo jeho rozvíjející se duševní poruchu. Proč by se zákešní mstitelé drželi striktně za hranicemi? Proč by nepřišli až sem?

Potom se Zachovi zatočila se hlava. Zalupal po dechu, jak se o něj pokoušely mdloby. Pevně zavřel oči a zaťal prsty do sedáku lavice. Na černé stěně jeho vědomí se míhala barevná světla a spršky barevných jisker. V rychlém sledu z mlhavě rozpíjejícího se podkladu vystupovaly a zase mizely výjevy osob a scénérií. Zach to nedokázal zařadit do kontextu, který znal, ani pojmenovat, přesto mu to bylo povědomé. Mezi obličejí ho zaujal jeden důvěrně známý. Dědeček s tváří bez vrásek, zářící, velkolepý a děsivě rozhněvaný.

Zach zatřásl hlavou, polkl hořkou žluč, která se mu valila do krku a přinutil se otevřít oči. Napadla ho spásná myšlenka, že něco špatného snědli. Ty paštičky, co dostali k svačině, byly právě vytažené z trouby, těmi to být nemůže. Ale bylo v nich hodně koření. A Greta už hůře vidí. Mohla se splést a místo po majoránce sáhnout po divotvorné šalvěji.

Vstal a chytil dědu za rameno: „Dědečku?“ šeptl, „co kdybychom si šli, oba... odpočinout?“

Ezechielova tvář byla stažená do zlostné grimasy a hodně se podobala výrazu, jaký Zach viděl v té vizi. „Teď mě poslouchej,“ zachraptěl. „Kdyby sem ti vojáci přijeli, zalezeš do sklepa. Ukryješ se v tom výklenku za bedněním, kam dáváme brambory. Budeš jako pěna, dokud zase nezmizí. Jasný?“

Zachariáš zakoulel očima a odfrkl: „To nemyslíš vážně! Kdyby mě nedostali, mohli by tě zavřít! Pamatuješ, jak se tu posledně zastavil ten seržant, když jeho koni upadla podkova? Vyprávěl, že kapitán Vrus je hovado, co vytlouká neposlušným rekrutům zuby a skládá z nich mozaiky. Nedovolím, aby ses mu dostal do pracek.“

Ezechiel se zlomyslně ušklíbnul. „A to by mi právě vůbec nevadilo.“

VĚTRNÁ SMRŠŤ BOHYNĚ ALVENY

Nazítří Zach znovu vylezl nad maštal a hledal svou knihu. Bez úspěchu. Musel připustit, že si ji Verona odnesla. Po dlouhém přemýšlení se mu podařilo sebe sama přesvědčit, že je to obyčejné nedorozumění. Možná si Verona myslela, že jí knihu Zach půjčuje, takže si ji vzala a příště ji vrátí.

Kdyby šlo o knihu ze skříní v parádním pokoji, Zach by nad tím mávl rukou, ale tento svazek pochází z dědovy truhlice. Je sepsaný hranatým písmem, které v ničem nepřipomíná konodštinu. Jedině tuto knihu Zach uchránil. Jakmile se totiž začal o spisy z truhlice víc zajímat, Ezechiel všechny ostatní spálil.

Zachráněný svazek Zach úspěšně ukrýval tady v maštali a kdykoliv měl příležitost, pokoušel se cizí písmo luštit. A čím déle na ty podivné znaky mžoural, tím jasněji se mu vybavovaly zážitky, o kterých nevěděl, že je vůbec má. Vzpomněl si, že v době, kdy byl ještě hodně malý, sedával v měkké voňavé náruči. Dvě ladné ruce se štíhlými prsty před ním držely tu samou knihu, ukazovaly na obrázek s okřídlenou postavou vznášející se nad lesy a pak na řádek znaků, do uší mu plynula cizí slova a on jim rozuměl. Ještě dnes mu ten lahodný hlas rezonuje v mysli jako dávná ozvěna.

Postupně dokázal některá slova přečíst. Trvalo několik let, než se to naučil a než vůbec rozluštil název. Kniha se jmenuje Letopisy Mlžného roje, což napovídá, že obsah pojednává o historii. Ale jak se Zachovi dařilo postupně luštit názvy světů, jména běsů a bohů,

poznal, že je to sbírka legend. Popisuje osudy rozvětvené božské rodiny ab-Tenevienů, kteří Říši Mlžného roje vládli po stovky let. Císař Archen a jeho bratr Fain sídlili na světě Tenevien ve městě se stejným názvem. Vládli ostatním říším, udržovali na světě pořádek a rovnováhu. Oni a jejich generálové bojovali s tvorem spleteným z žahavých hadů, velkým jako celý svět. Na pomezí Klikaté hráze čelili útokům z Metaprostoru. Zatlačovali vetřelce zpět za hráz, ať už to byli zběsilí šupinatí grifové v žoldu bohyně Assi-Siony nebo napůl spící kamenní obři ze soustavy Quosiba. V jedné legendě našel Zach dokonce zmínku o leberionské bohyni Alveně, patronce Konodie a jejím bratrovi Gerim, patronu Hurtonie.

Když ty báje Zach četl, cítil neklid, protože je už znal. Děda mu tytéž příběhy vyprávěl před spaním, když byl malý a říkal toho vlastně mnohem víc, než bylo v knize napsané. Popisoval do detailů jednotlivé postavy, líčil, jak se oblékaly, s kým se přátelily. Nejspíš to vyčetl z těch dalších knih, co měl v truhle, než je spálil. O to víc si Zach Letopisů vážil. Stačilo zavřít oči a postavy v nich popsané ožívaly, jen promluvit. Někdy měl pocit, že je ta kniha očarovaná. To by vysvětlovalo, proč se jeho náramek při čtení mírně zahřívá. Byl to jen obyčejný náramek proti bésům. Takový, jaký lidem na Leberionu za pouhou půlkorunu prodávají klerikové bohyně Alveny. Tady v Konodii nosili amulety proti prokletí snad všichni. Ženské na krku nebo ve vlasech, chlapi kolem zápěstí. Většinou to byly neúčinné a neposvěcené šuntky a jejich výrobou se živily početné řemeslné cechy. Zach ten náramek měl, co pamatoval. Byl ze silné kůže, do níž byly po obvodu zaražené bronzové ornamenty znázorňující višňové květy

symbolizující bohyni Alvenu. Jak rostlo Zachovo zápěstí, posunoval dědeček přezku a zvětšoval jeho obvod. Zachovi to přišlo až komické, že dědeček, který běžně pověry bral s rezervou, trval na tom, aby Zach ten náramek nikdy nesundával. Naštěstí to Zachovi nevadilo. Prostě si na ten náramek zvykl a připadal by si bez něj neúplný.

Ať už ta kniha byla očarovaná nebo nebyla, příběhy v ní pomáhaly Zachovi přežívat každodenní rutinu. Všechna ta velkolepá dobrodružství se odehrávala v cizích světech a jiných časech, kde je tráva zelenější a nebe modřejší.

A teď je pryč, ksakru. Snad ji Verona v pořádku vrátí. Už aby to bylo.

Bylo po žních. Od poslední návštěvy vdovy Petrželákové uplynuly čtyři týdny. Zach nepamatoval, že by je dědova přítelkyně někdy nechala tak dlouho bez své skvělé přítomnosti. Stýskalo se mu po Veroně, ale stále víc se smířoval s možností, že odejde do světa dřív, než se ona objeví.

Toho dne časně zrána pomáhal ve stodole při čištění vymláčeného zrna.

Ani pořádně nevnímal, co dělá, natož aby poslouchal, o čem chlapi klábosí. Měl úplně jiné starosti. V noci, až všichni usnou, odejde. Netroufnul si to udělat dříve, dokud se nepřesvědčil, že je Ezechiel v pořádku. Ale od jeho „záchvatu“ uplynuly tři dny, a děd se od té doby choval normálně. Ezechielova podivná reakce ho vyděsila, ale

nemůže jeho pokrouceným představám obětovat celý život. Půjde, než se zblázní taky.

Krasavcův štěkot zněl jinak než obvykle. Přiběhla děvče od krav a blekotala, že na humnech viděla vojáky. Od kovárny se přiřítíl kovářův pomocník Eran a hned, že mu hospodář přikázal, aby Zacha doprovodil do sklepa. Chlapi na mlatu se začali nervózně pochechtávat a polohlasně si ze Zacha utahovat a rozebírat, jestli si nezapomněl vzít plínky. Zacha švalo, že s ním děda zachází jak s miminem, ale ani ho nenapadlo na ty posměšky reagovat. Zaťal zuby a poslušně s kovářem sešel do sklepa. Ale místo, aby se ukryl do výklenku, postavil se k větracímu průduchu vedoucímu na dvůr a našpicoval uši. Podle dupání, frkání, rachocení a řinčení byla na statku snad celá Renkova posádka.

„Takže ty nevíš, kde je, hospodáři?“

Zachariáše polil studený pot. Ten hlas okamžitě poznal. Takže si pro něj přijel kapitán Vrus osobně.

„Proč bych měl? Nehlídám ho.“

„Chyba. Jeho Urozenost slíbila, že když ho přivedeme, dostaneme půl stříbrné koruny navíc. To za trochu hledání stojí. Bude lepší, když ho vydáš dobrovolně. Protože jinak ho začneme hledat my. Víš, jak to chodí při takovém velkém hledání, hospodáři. Kolik věcí se ... nedopatřením... poničí.“

„Dělejte, jak myslíte.“ Ezechielův hlas zněl chladně a zcela nevzrušeně.

Vrus vydal sérii ostrých povelů a začala mela. Rány a skřípání, chechot a praskání. Celý dvůr tonul v záplavě zvuků. Až do sklepa

doléhalo ostré ženské ječení, nadávání chlapů, poplašené kdákání slepic. Krasavcův zuřivý štěkot se změnil v táhlé skučení. Co je s tím psem? Pak se ozval dětský pláč.

Zach toho měl dost. Podíval se na kovářova tovaryše a sykl: „Jdeme ven.“ Chlap se zmohl jen na přikývnutí. Vyřítili se ze sklepa, oběhli budovu a zamířili do dvora. Po náspě se producíroval kapitán Vrus, mával bičíkem a štěkal povely na vojáky, co se činili ve stájích, čeledníku, panském domě i ve stodole. Z budov se ozýval rachot a bouchání, jak vojáci převraceli všechno naruby a přitom ničili, co jim přišlo do pracek. Uviděl zamračeného dědečka sedícího na zídce studny a kolem něj sročené a bědující zaměstnance.

„Zastavte to!“ křikl Zach.

Jakmile si ho kapitán všiml, jízlivě se ušklíbnul. „Rozumný chlapec.“ Vytáhl z kapsy kostěnou píšťalku a zapískal. Jeho muži se začali trousit z budov, každý v rukách, co se mu právě hodilo. Ten třímal husí stehno a z brady mu kapalo sádlo, onen svíral porcelánovou sošku bohyně Alveny z parádního pokoje, tamten dokonce vlekl Ezechielův památeční meč, co odjakživa visíval v knihovně nad krbem.

„Odjíždíme!“ zavelel kapitán. Ukázal na Zacha. „Pro jistotu ho svažte.“

Dva chytili Zacha za ruce a ten třetí ...

„Ještě moment,“ zapředl hlubokým hlasem Ezechiel.

Zach si byl jistý, že než dědeček promluvil, vál slabý větřík a jasně svítilo slunce.

Potom se sneslo šero, ačkoliv bylo před obědem a na nebi předtím nebylo ani mráčku. Z dálky se ozvalo zadunění, jako kdyby v horách na obzoru burácel hrom. Pak znovu a znovu.

Rach-rach-rach.

Rach-rach-rach.

Rach-rach-rach.

Blížilo se to a pozvolna přecházelo do vyšších tónů.

Dvě tetky z Gretiny kuchyně začaly fňukat. Kovářovic nemluvně se rozplakalo, marně se je kovářka snažila ukonejšit. Vojáci se zmateně houfovali a ukazovali k obzoru, aniž by reagovali na Vrusovo frenetické pobízení k urychlenému odjezdu. Hlupák nepochopil, že bude lepší tu činu přečkat tady než v otevřené krajině.

Všechno se dělo moc rychle. Zacha napadlo, že by měl ty lidi i dědečka dostat do sklepa, ale už bylo pozdě.

Za děsivého kvílení a buráčení přiletěl uragán.

Lidé v poryvech vichru řvali a káceli se jako kuželky, koně říčeli, krávy ve stájích bučely, slepice kdákaly. V nastalém šeru se jediným zdrojem přízračného světla stal sloup studeného ohně, který se tyčil uprostřed dvora v témže místě, kde doposud seděl Ezechiel. A ten sloup se propaloval skrze nebeskou bář až kamsi do ztracena. Zach třeštil oči a snažil se pochopit, co vidí. Připadal si jako blázen, protože si byl naprosto jistý, že to dopuštění způsobil Ezechiel.

Pak jako když utne, byl klid. Tma se rozpustila jako cukr ve vodě. Omámení lidé se zvedali ze země a zmateně se rozhlíželi kolem. Po vojácích ani stopa. Dokonce i jejich koně byli ti tam.

„Co to bylo, hospodáři?“ ptali se všichni, zatímco jim Zach pomáhal na nohy.

„Uragán bohyně Alveny,“ odpověděl nevzrušeným tónem Ezechiel stojící uprostřed dvora. „Taky v Konodii poměrně vzácný jev, protože bohyni patřičně uctíváme. Ale za Šerým mořem řídí běžně.“

„Kde jsou ti odporní vojáci?“ podivila se kuchařka Gréta.

Ezechiel pokrčil rameny. „To ví jen Alvena. Neměli sahat na její sošku. Byla posvěcená.“

Zach sledoval, jak lidé lamentují a přikyvuují, jak kříží prsty levé ruky na znak úcty k bohyni a jak se strach zvolna přetavuje v euforii. *Hosana! Byli jsme svědky zázraku!* Mezitím, se den přehoupl do druhé půli. Práce se nezastaví. Bylo třeba uklidit tu spoušť, nakrmit dobytek, podojit, vykydat hnůj, dát čeledi večeři.

Dvůr se vyprázdnil. Ezechiel, který do té doby působil pevně jako skála, se svezl na lavičku u zápraží.

Zach celou dobu čekal, až bude možnost si promluvit. „Oni neviděli, v co ses proměnil?“

„Jen ty,“ šeptl Ezechiel. Pak si povzdechl a zavrtěl hlavou. „Hloupý kluku. Proč. Jsi. Nezůstal. V tom. Sklepeš.“

„Aby to tu zapálili a vyplundrovali?“ zasyčel Zach. „Aspoň jsem konečně viděl, jak dokážeš věci vyřešit.“

Ezechiel se hořce uchechtl. „Myslíš, že jsem to vyřešil? My dva, můj chlapče, jsme v pořádném průšvihů. A já byl naivní blázen, když jsem se z tebe pokoušel udělat sedláka.“

Zachariáš nechápal ten poráženecký tón. „Jak, v průšvihu? Myslíš, kvůli Renkovi? Vždyť stačí jen vyrazit! Svět je velký.“

Ezechiel rozpřáhl ruce. „Svět je mnohem větší než Leberion, po kterém chodíme. A Renek je ten poslední, s kým si dělám starosti.“ Zapíchl prst do vzduchu a ukázal k nebesům. „Celé ty roky jsem tě ukryval před nimi. V rámci tohoto okresu jsme byli v bezpečí. Než mi ty pozemky Alvena věnovala, zaštitila je. Ale teď jsem na nás upozornil. Jako kdybych uprostřed pustého pole v nejčernější noci zapálil vatru, chápeš? Nedá se odhadovat, kdo všechno to mohl vidět. Nezbyvá než doufat, že budeme mít štěstí.“

„Nebyl jsi vojákem za Šerým mořem,“ řekl sžíravě Zach. Srdce mu bilo jako zvon. Celé tělo ho brnělo, kůže ho svědila, jako kdyby se válel v ječných otrubách.

„Ne, nebyl,“ zabručel dědeček. „Bojoval jsem v bitvách říše Mlžného roje,“ pronesl tiše. „Jmenuju se Archen ab-Tenevien.“

Zachariáš zavřel oči a zhluboka dýchal. Byl našťvaný a rozhořčený, ale ne překvapený. Protože najisto věděl, že každé slovo, které děda teď řekl, je pravda. Vzpomněl si na legendy o Archenovi, které mu děda vyprávěl před spaním nebo při loupání fazolí. O bohyni války Raníse, o Edirovi, Herdekenovi, Rhyanovi. Archen ab-Tenevien, postava z legend. Vládce bohů, který se stýkal s jinými bohy. Kupříkladu s Alvenou a Gerim.

„Jsi vůbec můj dědeček?“ vypravil ze sebe. „Co, z toho, čím jsi mě roky krmil, je vlastně pravda?“

Ezechiel-Archen se zaškaredil: „Jistě, že jsem tvůj dědeček, Zachary Rhyane Zennone ab-Teneviene. Kdysi dávno jsem býval

obyčejným bohem plodnosti na Tenevinenu. Potom Mlžný roj napadli agresori z Metaprostoru. Pustošili živé světy! Vadilo mi to tak moc, že jsem sestavil malou armádu a postavil se jí do čela. A jak jsem bojoval, síla těch zabitých cizinců, přecházela do mě. Dokonce přestalo záležet, kolik smrtelných bytostí ve mě věří, posunul jsem se někam mimo limity. Po válce jsem byl jiný než před ní a ostatní se mě začali bát. Byli by se proti mně spojili a zničili mě. Vlastně mě tím donutili, abych si je podrobil. Tak jsem se stal císařem. Tenevien se stal ohniskem celé říše. Vydrželo to asi tisíc let.“ Dědeček se odmlčel a promnul si oči.

„Co se stalo potom?“

„Byl jsem poražen. Můj vazal, Urval Ničitel ab-Nirruvien, se spiknul s dravy, našimi tradičními rivaly. Až do poslední chvíle jsem mu věřil, zatímco on mátl špehy a zaséval dezinformace. Rozhodla bitva u Klikaté hráze.“ Dědeček se trpce usmál. „Stovky mečů a křídel. Bylo nás víc a byli jsme lépe vyzbrojení. Cílem bylo povstalce obklíčit a přinutit ke kapitulaci. Krále Utrella bych dal popravit, poddaným bych napařil vyšší daně. Měla to být rutinní záležitost. Bojovali jsme v prázdnotě mezi světy, abychom neničili zázemí. Na začátku to vypadalo stejně jako obvykle. Jenže pak začaly mé jednotky řídnout. Všiml jsem si, že někteří muži si otevírají brázdy a prchají z bojiště. Byl jsem naštvaný, ale pořád ještě jsem si myslel, že jde o nedorozumění. Pro jistotu jsem poslal Edira, bratra tvého otce, na Tenevien pro posily. Mezitím nás dravové zatlačili k soustavě Kamenných obrů. Kdybych se v té chvíli rozhodl porušit svoje zásady, ještě bych je dokázal pozabíjet všechny a sám. Ale to jsem

nechtěl. Pak se prostor roztrhl a posily dorazily. A v jejich čele Urval! Nečekal jsem ho, protože měl být na Herbaně, ale byl jsem rád, že ho vidím. Obklopovala ho modrá záře a tvářil se jako na přehlídce. Chtěl jsem mu říct, ať si tu parádu nechá, až bude po boji. Pak teprve mi došlo, co drží v ruce. Byla to hlava tvého strýce Edira. Zatmělo se mi před očima a s řevem jsem se proti němu vyřítit. Co se dělo dál, si nepamatuju. Probral jsem se svázaný, oslabený a oslepený. V očních důlcích mě tlačilo něco ostrého a těžkého, co zabraňovalo regeneraci. Cizí syčivý hlas mi oznámil, že moje éra skončila. Taky mi bylo řečeno, že Urval svolává mé bývalé vazaly, aby se přišli podívat na mou popravu.“

„Ale ta se nakonec nekonala!“ vybafnul Zach.

„Tvůj otec a jeho dva přátelé mě ukradli strážcům přímo pod nosem. Hlídači spoléhali, že když jsem oslepený a bez síly, tak...“

„Jak se mu podařilo tě oslabit? Co se na tom bojišti stalo?“

„Vážně nevím. Něco mě ochromilo. Vysálo mou sílu a předalo ji Urvalovi. Tu sílu, kterou jsem získal v bojích s cizinci před tisíci lety. Tvůj otec na bojišti byl. Tvrdil, že to způsobila ta divná záře kolem Urvala. Nikdy jsme nedostali příležitost po tom blíže pátrat. Byli jsme štvanci, věčně na útěku. Stal jsem se stínem. Chtěl jsem zemřít. Ale Rhyan mi to nedovolil. Trvalo několik let, než jsem se dal trochu dohromady a než se můj zrak obnovil. A zatímco jsem se uzdravoval, rozmetal Urval všechno, co jsem vybudoval. Sídlní město Tenevien přejmenoval na Nirruvien. Zakázal vyslovovat moje jméno a připomínat mou éru. Potom se tvůj otec znova setkal s tvou matkou. Ti dva se měli rádi od malička. Tvá matka, Zennona, byla laskavá a

chytrá dívka a tvůj otec ji moc miloval. Všichni jsme počítali s tím, že se ti dva jednou vezmou. Nové poměry všechno změnilo. Protože Zennona byla Urvalova dcera. Jeho poslední a nejmladší dítě. Byla pro něj cenná tím spíše, že jedině ona mohla přenést jeho krev na další generace.“

„Proč jen ona?“

„Urval totiž naprosto neuváženě sám sebe proklel. Asi před pěti sty lety, když byl nejmladším členem císařské rady, jsem ho na strategické poradě pokáral za zákulisní jednání s reoskými běsy. A on tehdy velkohubě prohlásil: *Spíš by mí synové zůstali jaloví a má linie vymřela po meči, než bych tě zradil, můj pane!* Snad proto, že té přísaze Urval tehdy upřímně věřil, vyvolal tím otřes v pleteni jsoucna. Dosavadní realita Pravděpodobnostního pole se zavlnila a přeskupila. Nikdo o tom nemluvil, ale bylo to... děsivé. Uběhla spousta let. Urvala jsem ustanovil markrabětem. Oženil se, měl děti. Pak mě zradil a kletba se splnila. Je neplodný. Jeho synové sice válku přežili, ale jaksi se jim nedaří mít syny.

„Kletba?“ vyhrkl Zach. „Chceš říct, že dvě neuvážené věty, které Urval prohodil, se po pěti stech letech naplnily jako kletba?“

„Samozřejmě,“ zamručel dědeček. „Kolikrát jsem ti to už opakoval? Ani párem volů...“

„...nemůžeš zvrátit hloupá slova,“ odpověděl otřeseně Zach.

„Uvědom si,“ dodal s úšklebkem Archen, „že kletba by se nebyla naplnila, kdyby mě Urval nezradil. Ale on si myslel, že už je za vodou, že je to „promlčené“. Jeho pýcha ho zničila. Je sice císařem, ale jeho linie po meči vymírá.“

„Po meči – to znamená, že nemá žádné plodné mužské dědice?“

„Ano. Zůstává mu jen dědic po přeslici – a to jsi ty. Zennona a Rhyan nemohli ani pomyslet, že by jim Urval dovolil být spolu. Vzali se tajně a žili na Kresilionu. Museli se skrývat, ale byli šťastní. Krátce poté, co ses narodil, to jakási závistivá dušička donesla Urvalovi. Zuřil. Vydal výnos, podle kterého je sňatek neplatný, tebe prohlásil za parchanta. Na vaše dopadení vypsál odměnu. Našel jsem tu pro vás bezpečné místo a tvým rodičům vzkázal, že na ně budu čekat. Když byli na cestě, Urvalovi psi jejich stopu chytili a pronásledovali je. Rhyan se jim postavil, Zennonu poslal i s tebou a služebnými démony se zavazadly sem. Jenže ta bláznivka mi tě předala a vrátila se mu na pomoc. Bylo jí jasné, že jde na smrt. Tobě byly tehdy tři roky. Od té doby tu žijeme. V bezpečí, ale stejně tak v pasti. Stačilo by jakýmkoliv způsobem uvolnit sílu a našli by nás.“

Větrík, který ještě před chvílí čechral koruny jabloní, se uklidnil. Noční ptáci utichli, ustalo cvrlikání hmyzu ve stéblech travin. Zachary otupěle civěl do prázdna. Příběhy v knize s obrázky dostaly reálné kontury. Měl vztek a cítil se podvedený. Archen přece musel vědět, že mu to lhaní nebude procházet donekonečna. „Jestli nás opravdu hledají,“ nadhodil sarkasticky, „jestli vůbec, nač bychom jim byli?“

„Urval má stálou potřebu upevňovat moc,“ odpověděl Ezechiel – Archen. „Každý, kdo zpochybní jeho vůli, je exemplárně potrestán.“

Tví rodiče raději zemřeli, než aby se nechali zajmout. Zennona věděla, že by ji Urval okamžitě znovu provdal za některého z vazalů. Rhyana by mučili a nakonec popravili. Přinutili by ho prozradit místo, kde se my dva skrýváme. Urval dává dceřinu smrt za vinu mně. Stejně tak mě obviňuje za svou neplodnost, i když to prokletí si přivodil sám. A ty – ty jsi živý důkaz Zennoniny neposlušnosti a jediný pokračovatel jeho pokrevní linie. Jsi pro něj vzácný, ale současně tě nenávidí, protože jsi napůl Tenevien. Podle toho by s tebou taky jednal, kdyby ses mu dostal do pracek. Rozhodně to není žádný milující dědeček.“

„Proč jsi mi to neřekl dřív?“ procedil mezi zuby Zach.

„Musel jsem počkat, až budeš starší. Představ si pětiletého kluka, který má křídla, ale nesmí je používat. Dřív či později by tě někdo viděl, jak poletuješ nad lukami. Toulavý běs, nějaký Alvenin příbuzný, nebo dokonce smrtelník. Vždyť víš, že někteří z nich vzácně bohy vidět mohou. A kdokoliv by tě zahlédl, těžko by si to nechal pro sebe. Smrtelník by se minimálně pochlubil klerikům v chrámu. Cizí bůh by se zajímal, koho to tu Alvena má. Potulný běs by to dával k dobru v knajpách vesmírných přístavišť. Nedovedu si představit, že bych tě tu udržel tak dlouho v bezpečí, kdybys od začátku věděl, kým jsi. Protože ty jsi celý Rhyana, a celý... já, když jsem býval mladší. Nebudeš ochotný jen tak existovat. Budeš zvědavý na svět venku. A to tě zákonitě přivede do průšvihů.“

Zach vykulil oči a sáhl si na záda. „Já mám křídla? Jako ty postavy z legend? Kde?“

Ezechiel–Archen vzal Zacha za ruku a sáhl po jeho náramku. „Má v sobě zadržovací kletbu,“ prohodil a tónem stejným jakým se bavil o počasí, dodal: „Fungovalo to jako štít. Tvoje pravá podstata zůstávala chráněná.“ Chvilí zápolil s přezkou. Ze rtů mu plynula slova, o kterých Zach nevěděl, zda jde o zaklínadla nebo nadávky. Konečně by náramek dole.

Jak se to stalo, Zachovi vybuchl svět přímo pod nosem. Hlava se mu točila, řítit se do trychtýře. Světlo, rozměry, zvuky, předměty i živé tvory spatřil z brutálně odlišné perspektivy. Kameny a mravence a stonožky a larvy žížal v hlíně viděl mnohem podrobněji a... komplikovaněji. Vzpomněl si naprosto jasně, že naposledy své okolí takto vnímal, když byl ještě malý. Vybavil si rodiče a bodlo ho u srdce. Znova zažíval sama sebe, jak šplhá mámě na klín a jak žadoní, aby mu četla a učila ho písmenka. A Zennona otevřela knihu Letopisů Mlžného roje.

Pak ho cosi začalo svědit na zádech a bum, spadl z lavičky na kolena. Opřel se dlaněmi o zem a lapal po dechu. Dvě přízračná stříbřitá křídla splývala z jeho zad na zem jako záclona. Normálně byla nehmotná a sotva viditelná, ale když jste se chtěli proletět, průsvitné obrysy se vyplnily a zabarvily. Ve viditelné podobě byla křídla porostlá kratinkou stříbrnou srstí, lehoučká jak sen. Zach si s úžasem vybavil, že je už používal. Poletoval pod zelenými oblaky Kresilionu a uličnický se chichotal, zatímco táta na něj zezadu křičel, aby zpomalil. Najednou naprosto přesně věděl, co má udělat, aby křídla zase zmizela. Stačí jen myšlenka zformovaná do patričního tvaru a... křídla byla pryč. A myšlenkou podobného tvaru může křídla zase

vyvolat. Raději si to hned vyzkoušel. S křídly. A bez křídel. S křídly. A bez křídel...

Jen okrajově vnímal, že k němu dědeček mluví. Nejspíš ho uklidňoval a sliboval, že se to rychle zlepší. Zach se ale nechtěl uklidnit. „Jjjak dlllouho jssssi chtěl... čččekat, až mi všššechno řřrekneš?“ vykoktal.

Ezechiel – Archen poraženě zakouel očima. „Hmmm...“ zamumlal. „No... tak padesát, šedesát let, řekl bych. Prostě jsem chtěl, aby ses trochu vybouřil,“ dodal umíněně.

Zach vztekle nadskočil. „Tttakže, kkkdyž jsi mi vnnnucoval žžžženitbu, myslel sssis, že mě to zzzzklidní?“ Větší kravinu si nedokázal představit.

Archen se zasněně usmál. „No... pořád jsem bůh... ehm... plodnosti. Mám kolem sebe rád drobotinu. To jediné nás přesahuje. Dává naději. Platí to univerzálně. U zvířat, smrtelníků, a dokonce i relativně nesmrtelných bohů.“ Jeho oči se zakalily smutkem. „Jsi poslední, kdo mi zbyl, Zachu. Pokud se necháš kvůli vlastní blbosti zabít dřív, než si pořídíš děti, rod ab-Tenevienů vyhyne. Nezbude nic.“

„Ssstejně tomu nnerozumím,“ bručel Zach. „Jsme nesmrtelní, ale mí rodiče a další příbuzní byli zabiti.“

„Boha může zabít jiný bůh,“ řekl zasmušile Archen. „Slabšího zabije ten silnější. Nebo silnějšího uštve a zabije smečka slabých, ale za to dobře vycvičených zabijáků, jako to dělají Urvalovi psi.“

Zach klesl pohledem na mírumilovně spícího Krasavce. „Psi?“

„Nejsou to skuteční psi, ale chovají se tak. Jsou vycvičení jako zabijáci bohů. Udeří společně a společně kořist zdolají.“

„To není spravedlivé,“ vydechl.

Archen se hořce ušklíbnul. „Myslíš, že to někoho zajímá? Mnohem těžší je boha formálně popravit. Když to není v přímém souboji, drží nás při životě naše vnitřní vůle. A pokud proti odsouzení nestojí kat se stejně silným odhodláním, je těžké ho o vůli k životu připravit. Většinou takového kata nenajdeš, protože každý z nich by musel být stejně odhodlaný jako odsouzenec. I když některého boha přinutíš být katem, jeho vnitřní pohnutky nikdy nejsou tak syrové a silné, jako odsouzenecovo úsilí přežít. Ale slyšel jsem, že i s tím si Urval poradil. Dost nechutným způsobem, ale je to, zdá se, funkční.“

ROZPUŠTĚNÉ MLHY MINULOSTI

Samozřejmě že byl Zach naštvaný. Ale tichá domácnost nevydržela dlouho. Archen doháněl vše, co léta zanedbával. A Zach si ověřoval, že to, o čem si myslel, že si vysnil, jsou zasuté vzpomínky na rané dětství. Alena Petrželáková není nikým jiným než leberionskou bohyní Domácího krbu, Alvenou. Její višňový sad se rozkládá na satelitu Venn, na jednom ze tří měsíců kroužících kolem Leberionu. Tvorové, které smrtelníci na Leberionu vnímají jako silné černé koně tahající Alvenin povoz, jsou přeměnění démoni – sůsové z Metaprostoru, které jako válečnou kořist kdysi přidělil Alveně sám Archen. Pokaždé, co vůz odjíždějící ze statku zmizí za posledním zákrutem cesty, otevřou si sůsové trhlinu v předuvisu jsoucna a přenesou celou ekvipáž na Venn. Zach si málem ukousl jazyk, jak moc se chtěl zeptat na Veronu. Co je zač? Zná jména hvězd, jaká se používají v Tenevienu. Teprve teď mu dávalo smysl všechno, co od ní slychal. Tak rád by se byl o ní dozvěděl víc, ale moc dobře si pamatoval, s jakým despektem o ní dědeček mluvil. Kdyby o ní začal, Archen by si dal dvě a dvě dohromady a určitě by se postaral, aby jim budoucí kontakty znemožnil.

Přes den při práci na poli Archen Zachovi vysvětloval, na jakých principech funguje svět, o kterém si myslel, že ho zná. *Říše je složená ze soustav a ty zase z jednotlivých světů. Většina z nich je obydlená. Najdeš na nich smrtelníky, zvířata a rostliny, podobné jako na Leberionu, nebo tvory tak roztodivné, že pouhé pomyslení na jejich tělesné uspořádání*

je zneklidňující. Krystalická společenstva petrofiontů, plazmatické ilaee, rostlinné fytoionty, vzdušné rejnoky. Někteří jsou krátkověcí a jiní žijí stovky let. Jedni jsou tak primitivní, že sotva vnímají vlastní existenci, jiní mají sklony se učit, modifikovat prostředí i svůj vývoj. Rasy vládnoucí rozumem bývají obvykle dravé. Požirají ty slabší, nebo je ovládnou. O magii vědí málo a obejdou se bez ní. Mimo ně v říši žijí další bytosti jako běsové, démoni a samozřejmě bohové, pro které je magie nezbytnou podmínkou existence. Běsové a démoni bývají smrtelníky často zaměňováni. Obě skupiny sice slouží bohům, ale jejich původ je odlišný. Běsové jsou produktem kolektivního vědomí přírodních společenství, zatímco démoni jsou výsledkem kreativity bohů. My, bohové, ač to zní těžko uvěřitelně, jsme duchovním výplodem smrtelníků. Tito prostí tvorové si nás vysnili. Zosobnili v nás svoje ideály a strachy. Dali nám moc ovládat přesně tu magii, jejíž existenci v pleteni jsoucna jen mlhavě tušili. To oni nás učinili nesmrtelnými. Původně jsme byli nehmotní, ale jak se jejich civilizace vyvíjely, naše obrysy se vyostřovaly, naše těla se oblékala masem, nakonec jsme se po vzoru nižších bytostí naučili i rozmnožovat, byť jsme za to zaplatili značným dílem prvotní síly, která se tak začala ředit a přelévat do našich potomků. Dělo se to dávno a smrtelníci si na to nepamatují. Jak by mohli, když žijí tak krátce. A ano, my bohové jsme udělali vše proto, aby ta vzpomínka z jejich kolektivní paměti zmizela úplně.

Zachovi se takové uspořádání nelíbilo. Připadalo mu jako poněkud exotická variace na poměry mezi lidmi a domácím zvířectvem. Taky to dědečkovi řekl.

Nemusí se ti to líbit, ale jsou to fakta. Pokud u takové představy zůstaneme, pokračoval Archen, jsou leberionští bohové Alvena a Geri vůči

smrtelníkům ve stejném vztahu, v jakém jsou hospodáři vůči dobytku ve stáji.

Tehdy se Zach naštvál. Prohlásil, že něco takového přece nelze srovnávat! Leberionští bohové se o lidi starají a ochraňují je. Neurčují, kdo půjde na porážku a kdo do plemenitby. Nenutí je tahat pluh ani je nezapřahají do vozu.

Ale kdysi to dělali, trval na svém Archen. V dobách, kdy potřebovali, aby v ně lidi věřili. Vládeme jim, usměřňujeme a udržujeme jejich civilizace nejen proto, že nám kdysi dali tu moc, ale zejména proto, že kdyby vymřeli oni, zanikli bychom i my, nebo aspoň většina z nás. Smrtelníci, byť slabí a hloupí, jsou naši silnou i slabou stránkou. Na to nikdy nezapomeň.

Večer, když už byli všichni lidé v postelích, seděli Archen se Zachem ve stodole a vylupovali z lusků fazole složené na velkých hromadách. Zach tu práci odjakživa nesnášel. Rok co rok dědeček z nějakých nepochopitelných důvodů trval na tom, že fazole uklidí jen oni dva, bez přispění ostatních. Pod záminkou rozptýlení při té monotónní práci vyprávěl Zachovi staré legendy. Zach to bral jako nutné zlo, protože ty příběhy dávno znal. V různých obměnách je slyšel jako pohádky a poslední dobou si je čítal v Letopisech mlžného roje. Nikdy ho nenapadlo, že mu děda tímto záludným způsobem vtouká do hlavy rodinnou historii.

Letos to bylo jiné. Zach ani nevnímal, že drtí lusky mezi prsty. Archenovo vyprávění oplývalo novými detaily, které si mohl dosadit do souvislostí. *Moje žena Ranisa byla divoká a sladká. Vyvanula před třemi stovkami let, když se svět, který ji zrodil, zřítíl do svého slunce. Ani*

moje láska ani láska našich dětí ji nedokázala zachránit, protože byla příliš spojená se smrtelníky, kteří se k ní upínali. Náš prvorozený se jmenoval Edir a byl maršálem císařské flotily. Zákeřně ho zavraždil Urval v průběhu bitvy u Klikaté Hráze. Prostředního Herdekena rozsekal Urvalův syn Jerejan poté, co ho otrávil a svázal. Mého nejmladšího, tvého otce Rhyana, roztrhali Urvalovi psi před čtrnácti lety.

Zach chtěl vědět, co Urvala k té strašné zradě vedlo, když předtím stovky let věrně sloužil říši.

Nirruvien v překladu z jazyka vohome znamená Ničitel, vyprávěl Archen. Ale původně se Urval jmenoval Seviniel, což v obecné řeči znamená Naslouchající. Byl bohem Porozumění na světě Tan. Poznali jsme se v Době Temna, krátce po ukončení Vzpoury živoucích. Seviniel měl nejvyšší postavení v pantheonu Tanské soustavy. Byl ženatý se sedmi bohyněmi a měl s nimi desítky potomků. Potom k nám přes předěl vtrhly hordy z Metaprostoru a začaly ničit všechno, co jim stálo v cestě. Svola jsem vládnoucí bohy z nejmocnějších soustav, abych je přesvědčil, že musíme zformovat armádu. Moc se jim nechtělo, ale nakonec jsme se domluvili. Byli tam i takoví, kteří se nám vysmáli. Prohlašovali, že to nebezpečí přeceňujeme, že panikaříme. Byli přesvědčení, že se ti cizinci po čase někde usadí a dají pokoj. Mezi těmi, kdo situaci zlehčovali, byl i Seviniel. Přemýšlel a jednal podle své přirozenosti. Jako bůh Porozumění viděl v příchodu těch dobyvatelů spíše příležitost než hrozbu. Tvrdil, že on se dohodne s každým a nevidí důvod, proč by se nemohl dohodnout i s těmi cizinci. Byl skoro nadšený myšlenkou, že k nám cizinci přinesou nové úžasné postupy kreativní a sdílejí magie z vyhlášených laboratoří Vahanských bohů. Když se Seviniel vrátil domů, našel tam místo

kvetoucího světa jen prašnou kouli plnou trosek. Smrtelníků, kteří v něj věřili, se zachránilo sotva pár desítek. Seviniel zůstal jediným bohem, který kataklyzma soustavy Tan přežil. Ti ostatní vyvanuli. Oslabený a téměř průsvitný se vrátil do Tenevienu a přidal se k armádě. Společně jsme Metaprostořany vyháněli a jak jsme je zabíjeli, nasávali jsme jejich životní sílu. Seviniel a já jsme to dokázali nejlépe ze všech, snad proto, že naše magie byla založena na sdílení. Sevinielův domov byl zničen, a proto zůstal v Tenevienu.

Změnil si jméno na Urval ab-Nirruvien a zasvětil svou budoucnost ochraně říše. Jeho původně pozitivní pohled na svět se zvrátil v pravý opak. Stal se z něj skeptik a remcal. Nic nebylo dost temné, aby to nemohlo být ještě temnější. Když se na to dívám s odstupem, mám dojem, že Urval tím sýčkováním sám sebe trestal za to, že nedokázal svůj svět zachránit včas. Říši byl jeho kritický postoj užitečný. V každé situaci dokázal vyhmátnout to nejhorší, měl dar vidět rizika v budoucím vývoji. Tím nás mnohokrát uchránil horších potíží. Časem se i on usadil. Jako můj místodržící působil v soustavě Laskavý Kruh. Vyhlídla si jej Baryona Důvtipná, tamní ochránkyně obchodu. Milovala výzvy všeho druhu. Byla odhodlaná mrzouta přeměnit ve vrkající hrdličku. Porodila mu čtyři syny a dceru. Následujících dvě stě let jsem Urvala vídal jen při pravidelných výročních poradách. Jednoho dne se ale v Tenevienu objevil bez ohlášení. Vypadal divoce a strhaně a měl s sebou i pěti svých potomků. Oznamil mi, že soustava Laskavý Kruh byla zničena. Jeho žena a další domácí bohové vyvanuli, protože smrtelníci na všech šesti obydlených světech podlehli epidemii černé hniloby. Ubytoval jsem Urvala a jeho děti v paláci a vyslal jsem na periferii vymřelé soustavy hlídky. Některé civilizace v sousedství

už tehdy dokázaly cestovat mezi světy. Museli jsme zabránit, aby se nákaza roznesla dál.

Zach si vzpomněl, jak kovářovy děti onemocněly jakousi nakažlivou vyrážkou. To nejmenší tehdy zemřelo, ale ostatní se uzdravily. Zdálo se mu za vlasů přitažené, že by jedna nákaza mohla vyhubit lidi na šesti světech současně a hned se na to zeptal.

Nebyla to obyčejná nákaza, řekl Archen. Ti hloupí smrtelníci ji vytvořili uměle. Hledali pomocníka, který by zlikvidoval hmyzího škůdce, co požíral uskladněné potraviny. Volba padla na chlamstaly. Tento drobný hmyz se živil masem uhynulých zvířat. Smrtelníci je chtěli pozměnit, aby místo masa mrtvých konzumovali ty potravinové škůdce. Omylem stvořili organismus, kterému zachutnalo maso mnohem dostupnější - maso velkých zvířat. Namnožení chlamstalové za jediný den vyhladili všechna zvířata a následně se vrhli na lidi. Druhého dne pronikli plazmatickými koridory na další světy soustavy. Během sedmi dnů vyhubila černá hniloba milionové populace na všech obydlených světech Laskavého Kruhu.

Zach dědečka přerušil dotazem, jak je možné, že si toho Urval nevšiml. Byl tam jako císařův místodržící. Jeho povinností bylo ty světy chránit. To vůbec nic nedělal a jenom se díval, jak epidemie postupuje?

Dědeček krčil rameny. Naše informace o tom, co se tam semlelo, byly kusé. Urval nebyl ve stavu, aby mohl vypovídat. Až s odstupem času se mi doneslo, že do toho projektu a-la ničení potravinových škůdců, byla zapletená i Urvalova ambiciózní žena. Prý se po dvou stech letech spořádaného manželství začala nudit. Intenzivněji zasahovala do životů smrtelníků, získávala nové věřící a její moc rostla. Nakonec došla k závěru,